

Convenant

Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen

- Start: 1 januari 2019
- Looptijd: Het convenant heeft een looptijd van vier jaar (geldig t/m 31 december 2022)
- Geledingen: Pensioenfondsen en de Pensioenfederatie; overheid; vakbonden; en ngo's
- Secretariaat: SER
- Kerntaak CNV: Deelname aan de stuurgroep; het delen van kennis en lokaal netwerk ten behoeve van een goede diligence; het aankaarten van de grootste risico's op mensen-, en arbeids-rechten; bijdragen aan constructieve oplossingen

Internationaal

WAAROM IS ER EEN CONVENANT VOOR PENSIOENFONDSEN?

De verscheidenheid onder Nederlandse pensioenfondsen is groot. Organisaties verschillen enorm in omvang en invloed. Ze beleggen in tal van sectoren, ondernemingen en in een groot aantal landen, waaronder in opkomende markten. Van pensioenfondsen wordt verwacht dat zij een goede inschatting maken van de risico's van hun beleggingen, waar nodig beleid en praktijk hierop aanpassen en samenwerken aan oplossingen voor misstanden die zich voordoen in de beleggingsketens van pensioenfondsen.

Pensioenfondsen hebben, doordat ze hun vermogen beleggen, wereldwijd enorme invloed op mensenrechten en milieu. Deze macht kunnen ze inzetten om te voorkomen dat bedrijven - waarin zij investeren - schade toebrengen aan mens en milieu. Of door bedrijven aan te spreken als de schade al is ontstaan.

Om die invloed beter te benutten is meer inzicht nodig in de risico's in en impact van de internationale beleggingsketen. Maar er ook in de samenwerkingsverbanden met verschillende (lokale) partners van de bedrijven waarin belegd wordt.

Op 20 december 2018 tekenden 73 pensioenfondsen het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen. Deze pensioenfondsen zijn samen goed voor zo'n 1180 miljard euro aan belegd vermogen. Samen vormen ze een van de grootste beleggingsportefeuilles ter wereld. In dit convenant slaan deze fondsen de handen ineen om samen met vakbonden, overheden en ngo's, wereldwijd hun invloed positief aan te wenden. Aanleiding voor dit convenant was het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER) en de intentieverklaring die 75 pensioenfondsen en de Pensioenfederatie al eerder tekenden op 30 maart 2017.

'Met dit convenant hopen we meer inzicht te krijgen in de wereldwijde beleggingsketen van pensioenfondsen. Om zo ook arbeidsrechten voor werknemers in de gehele keten gerespecteerd te krijgen.'

Arend van Wijngaarden, voorzitter van het CNV en voorzitter van CNV Internationaal

Dit Convenant Pensioenfondsen is het achtste convenant op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO). Het is tot stand gekomen onder begeleiding van de SER, waarin vertegenwoordigers van vakbonden, werkgevers en de overheid samenwerken. CNV Internationaal heeft het convenant getekend en is hiermee ook partij *(voor meer informatie over de andere convenanten die CNV ondertekend heeft, klik dan [hier](#) om de andere factsheets te openen).*

Namens het CNV nemen veel bestuurders deel aan het bestuur van bedrijfstakpensioenfondsen. In 1999 heeft het CNV een [beleggingscode pensioenen](#) opgesteld, die in 2012 is bijgesteld. De vertegenwoordigers van het CNV in de verschillende besturen van bedrijfstakpensioenfondsen waren betrokken bij de totstandkoming van het convenant en het besluit van de fondsen om het convenant te tekenen. Zij blijven geïnformeerd tijdens de uitvoering. Duurzaam beleggen is geregeld onderwerp van gesprek binnen de werkgroep pensioenen van het CNV en ook de CNV-brede pensioenbijeenkomst, met vertegenwoordigers uit besturen en verantwoordingsorganen van de verschillende fondsen, is aangehaakt bij dit convenant.

WAT IS HET DOEL VAN DE DEELNEMENDE PARTIJEN MET HET CONVENANT?

Met dit convenant slaan Nederlandse pensioenfondsen, vakbonden, maatschappelijke organisaties en de Nederlandse overheid de handen ineen om samen wereldwijd de internationale investeringsketen te versterken. Om zo negatieve gevolgen van beleggingen door pensioenfondsen op samenleving en milieu te voorkomen en aan te pakken. Alle partijen brengen daarvoor hun kennis en expertise in.

De aangesloten pensioenfondsen en partijen hebben zich verplicht elk afzonderlijk maatregelen te treffen tegen misstanden en samen oplossingen te zoeken als er misstanden zich voordoen in de beleggingsketen van pensioenfondsen. Met dit convenant kunnen koplopers in de sector een stap verder komen op de vlakken waar zij nu tegen de grenzen van hun eigen mogelijkheden aanlopen. Zo kunnen deelnemende pensioenfondsen met minder middelen en mogelijkheden door de samenwerking binnen het convenant toch een belangrijke stap zetten in de verduurzaming van hun beleggingen.

‘Met het convenant laten pensioenfondsen zien dat zij hun verantwoordelijkheid serieus nemen: door het pensioengeld van deelnemers (en gepensioneerden) prudent te beheren, met oog voor rendement en risico’s voor mensenrechten en milieu.’

Wouter Koolmees, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

WELKE PARTIJEN NEMEN DEEL AAN DIT CONVENANT?

Naast de pensioenfondsen en de pensioenfederatie, ondertekenden drie ministeries, drie vakbonden en zes maatschappelijke organisaties dit convenant.

P Pensioenfondsen en de pensioenfederatie: Het convenant heeft betrekking op 73 deelnemende pensioenfondsen. Het bestuur van deze fondsen zorgt ervoor dat er onder de deelnemers draagvlak bestaat voor de keuzes die te maken hebben met verantwoord beleggen (zoals ook opgenomen in de Code Pensioenfondsen). De pensioenfederatie vertegenwoordigt haar leden en heeft vooral een faciliterende en stimulerende rol. De Pensioenfederatie zal zich optimaal inspannen om andere pensioenfondsen door goede communicatie en voorlichting te motiveren het convenant ook te ondertekenen. En de federatie zal de reeds deelnemende fondsen aanmoedigen zich aan afspraken te houden.

O Overheid: Ministerie van Buitenlandse Zaken, Financiën (FIN) en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zullen de partijen van dit convenant ondersteunen bij de invoering van het IMVB-beleid. Op Europees- en internationaal niveau (OESO, ILO, VN) heeft de overheid de rol proactief het convenant uit te dragen om zo ondermeer een gelijk speelveld te creëren voor deelnemende pensioenfondsen en het belang van het mensenrechten in beleggingen te ondersteunen. Binnen Nederland zal de overheid meer aandacht vragen voor de Uitgangspunten van de Verenigde Naties voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGP) en de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking (OESO). En IMVO breed stimuleren via handelsmissies. En IMVO stimuleren via het overheidsinstrumentarium en het eigen inkoopbeleid. Het netwerk van ambassades zal voorlichting geven over IMVO en economische IMVO-diplomatie inzetten in het kader van de economische relaties. De overheid heeft in het algemeen de plicht om de mensenrechten te beschermen (duty to protect), zoals is vastgelegd in internationale mensenrechtenverdragen, de UNGP's, het Nationale Actieplan Mensenrechten en de aanbevelingen over mensenrechten en bedrijfsleven van de Raad van Europa.

V De bij dit convenant aangesloten **vakbonden** zijn: het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV), de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) en de Vakcentrale voor Professionals (VCP).

N De **ngo's** zijn: Amnesty International Nederland, Stichting Natuur & Milieu, Stichting Oxfam Novib, Stichting Save the Children Nederland, Stichting Vredesbeweging PAX Nederland en de Stichting World Animal Protection Nederland.

De vakbonden en ngo's leveren een bijdrage door beschikbare expertise te delen met de andere partijen, bijvoorbeeld: hun contacten met lokale belanghebbenden en partnerorganisaties en overheden; de opbouw van een maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden; de risico's en impacts op het gebied van milieu en mensenrechtenschendingen; de bescherming van (mensenrechten)activisten; bij te dragen aan de prioritering van risico's; en de verbetering van de situatie van de benadeelden.

De organisaties zullen een onafhankelijke, kritische en constructieve rol spelen bij de uitvoering van het convenant. Via deelname aan het beleidskader 'Samenspraak en Tegenspraak' van de Nederlandse overheid dragen bonden en ngo's wereldwijd bij aan verbetering van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld, door partners in het buitenland te helpen en zo nodig te versterken, zodat zij hun eigen regering en betrokken ondernemingen/investeerdere ter verantwoording kunnen roepen.

HOE WORDT DE UITVOERING VAN HET CONVENANT GEORGANISEERD?

Om de uitvoering van dit convenant te ondersteunen is een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep bestaat uit vier geledingen, namelijk de Pensioenfondsen en Pensioenfederatie, de overheid, de vakbonden en de ngo's. Het CNV zit in deze stuurgroep. De stuurgroep besluit op basis van unanimiteit en wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter die door alle partijen in de stuurgroep gezamenlijk is benoemd.

Deze stuurgroep is verantwoordelijk voor de bestuurlijke taken bij de uitvoering van het convenant. Zij houdt de activiteiten en resultaten in de gaten en stuurt. Organiseert jaarlijks een bijeenkomst om de partijen te informeren over de voortgang en voorziet de partijen van aanbevelingen tot verbetering. De stuurgroep stelt het te ontwikkelen instrumentarium vast, houdt toezicht op de begroting, maakt afspraken over externe communicatie en publiceert de jaarrapportage en andere documenten betreffende de uitvoering van het convenant. De stuurgroep is verantwoordelijk voor eventuele (nieuwe) samenwerking met derden noodzakelijk voor de invoering van het convenant. Voor de uitvoering van de afspraken in het convenant stelt de stuurgroep werkgroepen in die rapporteren aan de stuurgroep. De SER voert het onafhankelijk secretariaat en staat de stuurgroep bij.

'Ik ben blij dat pensioenfondsen, in navolging van de bancaire sector en verzekeraars, hun verantwoordelijkheid nemen en zijn gekomen tot dit convenant. Deze samenwerking tussen pensioenfondsen, ngo's, vakbonden en overheid draagt bij aan het voorkomen van negatieve gevolgen van beleggen voor mens, dier en milieu. Ik vind het daarnaast van groot belang dat de financiële sector bouwt aan de vertrouwensband met de consument. Transparantie is daarbij van groot belang.'

Wopke Hoekstra,
minister van
Financiën

WAT BETEKENT 'DUE DILIGENCE' IN HET KADER VAN DIT CONVENANT PENSIOENFONDSEN?

'Veel bedrijven en bedrijfstakken, waaronder de pensioensector, spannen zich in voor IMVO en duurzaam ketenbeheer. Op grond van internationale afspraken hebben Nederlandse bedrijven de verantwoordelijkheid deze risico's te voorkomen en aan te pakken. Het betreft de afspraken en richtlijnen vastgelegd in: Uitgangspunten van de Verenigde Naties voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) en de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking (OESO). Kortweg: [de OESO-richtlijnen](#) en de [UNGP's](#).

De OESO-richtlijnen schrijven voor dat bedrijven, ook pensioenfondsen, nagaan in hoeverre ze betrokken zijn bij misstanden op het gebied van mensenrechten en milieu. Dit onderzoek wordt 'due diligence' genoemd, ofwel IMVO-risicomanagement. Niet de risico's voor het bedrijf staan centraal, maar de mogelijke en daadwerkelijke risico's op negatieve impact voor andere belanghebbenden zoals werknemers en lokale gemeenschappen. Ook in dit convenant staat dit centraal. [Zie de introductie over de IMVO-convenanten met meer uitleg over due diligence op pagina 5.](#)

De pensioenfondsen die het convenant hebben ondertekend, committeren zich ertoe om de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UNGP's te integreren in beleid en praktijk en samen te werken aan concrete cases. Deze richtlijnen dienen als basis om *Environmental, Social en Governance* (ESG)-risico's te identificeren, te prioriteren en te adresseren. Met ESG-risico's worden in dit convenant bedoeld de risico's voor samenleving en milieu.

De partijen ontwikkelen in het eerste jaar een instrumentarium (een toolkit) dat pensioenfondsen helpt de due diligence uit te voeren. Het OESO-richtsnoer '*Responsible business conduct for institutional investors*' (richtsnoer voor institutionele beleggers) is een leidraad voor de invoering.

Er is een aantal ontwikkelingen in wet- en regelgeving relevant voor dit convenant, zoals het *EU Action Plan Sustainable Finance*, IORP II (Occupational Retirement Provision Directive) en de Europese richtlijn Langetermijnbetrokkenheid Aandeelhouders. Voor zover mogelijk zijn deze in dit convenant meegenomen.

De Nederlandse pensioenfondsen werken al op diverse wijzen actief aan **verantwoord beleggen**:

- Verantwoord beleggen is een onderdeel van de **Code Pensioenfondsen** die wettelijk verankerd is in de Pensioenwet en valt onder toezicht van De Nederlandsche Bank. Pensioenfondsen leggen conform deze Code in hun bestuursverslag uit op welke wijze in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale rechten. En als ze hier geen beleid op hebben, vermelden zij waarom dat is.
- Nederlandse pensioenfondsen hebben bijgedragen aan het **OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers**.
- Nederlandse pensioenfondsen zijn bij een breed scala van wereldwijde activiteiten en initiatieven betrokken dan wel voortrekker zoals bij de **UN Principles for Responsible Investment** en de **SDG's**.

WELKE AFSPRAKEN HEBBEN DE PARTIJEN ONDERLING GEMAAKT?

De Partijen in dit convenant hebben afspraken gemaakt langs twee zogenoemde sporen: een breed spoor en een diep spoor.

Breed spoor

Het doel van het **Brede Spoor** is de invoering van de OESO-richtlijnen en UNGP's door de gehele pensioensector te versnellen. Zo worden er afspraken gemaakt over; de inbedding van de OESO-richtlijnen en UNGP's in het beleid van pensioenfondsen, de uitbesteding aan externe dienstverleners (zoals vermogensbeheerders) en het monitoren en rapporteren door pensioenfondsen. Daar waar duurzaamheidsbeleid nog niet in lijn is gebracht met de OESO-richtlijnen en UNGP's, zetten deelnemende fondsen zich er voor in om dit uiterlijk binnen twee jaar na de start van dit convenant te doen.

Hoewel deelnemende pensioenfondsen veel activiteiten in de beleggingsketen uitbesteden aan externe dienstverleners, blijven zij zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de OESO-richtlijnen en de UNGP's. Een werkgroep ontwikkelt binnen één jaar na de start een **instrumentarium** om de OESO-richtlijnen en UNGP's toe te passen in beleid, contracten met externe dienstverleners, de monitoring en rapportage. Dit instrumentarium bestaat uit voorbeeldteksten. Uiterlijk na drie jaar worden rapportagevereisten voor externe dienstverleners voor de monitoring door pensioenfondsen aangepast. Voor het belegd vermogen van vakbonden en ngo's geldt een inspanningsverplichting richting hun externe vermogensbeheerder(s). Zij zullen hierover rapporteren op basis van de gemaakte afspraken in het Convenant.

Diep spoor

Een aantal pensioenfondsen heeft getekend voor het **Diepe spoor**. Hoofddoelstelling is het ontwikkelen van samenwerkingsvormen om de invloed van pensioenfondsen in beursgenoteerde ondernemingen waarin zij beleggen te vergroten. Om zo mogelijke negatieve impact door deze ondernemingen te voorkomen of verhelpen. De pensioenfondsen komen zelf met maximaal zes concrete cases die ze niet zelf kunnen oplossen en waar samenwerking tussen de partijen mogelijk een oplossing biedt.

Leren en innoveren krijgt hierbij op drie niveaus aandacht: het issue niveau (de effectieve aanpak), het samenwerkingsniveau en het beleidsniveau. Jaarlijks wordt door (sub-)werkgroepen gereflecteerd op de case om strategische inzichten en lessen te identificeren, te documenteren en te vertalen naar mogelijke beleidsimplicaties. De partijen streven ernaar om de lessen en inzichten te documenteren in publicaties. De (sub-)werkgroep rapporteert haar eindbevindingen aan een monitoringcommissie en aan de stuurgroep. De stuurgroep neemt deze bevindingen mee in het opstellen van aanbevelingen voor de activiteiten in het Brede spoor. Dit houdt onder andere in dat gedurende de implementatie van het convenant geleerde lessen uit het Diepe Spoor worden opgenomen in het te ontwikkelen instrumentarium en/of de toepassing daarvan.

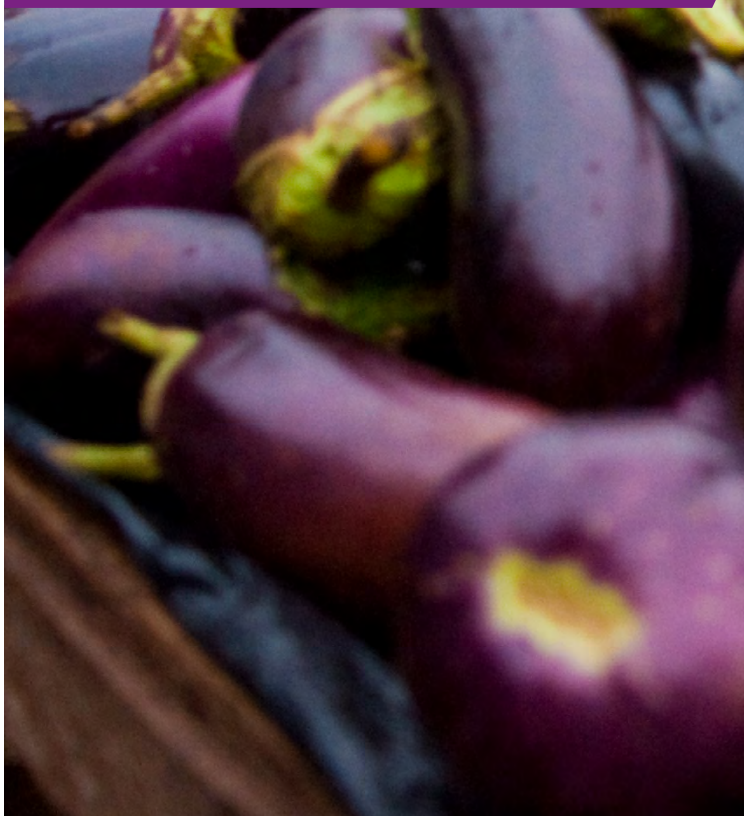
PROCES VAN HET DIEPE SPOOR

De samenwerking van de partijen in het Diepe Spoor kan procesmatig onderverdeeld worden in drie stappen, omschreven in een samenwerkingsplan:

STAP 1: VOORDRACHT EN SELECTIE VAN CASES EN VASTSTELLING VAN EEN SAMENWERKINGSPLAN

Iedere partij in het Diepe Spoor kan een case (beschrijving) voordragen voor mogelijke samenwerking. Er wordt onderlinge consensus bereikt over de cases waaraan zal worden gewerkt. Criteria voor de selectie van cases zijn:

- De mate van negatieve impact (ernst, schaal en onomkeerbaarheid) bepaalt de prioritering.
- De waarschijnlijkheid van (mogelijke) impact.
- Meerwaarde door samenwerking en diversiteit.
- Focus op sociale aspecten van arbeidsrechten en mensenrechten, zoals vrijheid van vakvereniging, gedwongen arbeid en kinderrechten.
- Leeraspecten, reproduceerbaarheid en bredere relevantie voor de pensioensector.

STAP 2: UITVOERING VAN CASES

In een sub-werkgroep werken belanghebbende partijen een plan uit voor hun case. De sub-werkgroep volgt hierbij de stappen van het *due diligence proces* (omschreven in de algemene factsheet over convenanten):

- A. *Beoordeling*: het prioriteren van impact en het consulteren van (lokale) stakeholders en benadeelde groepen.
- B. *Verankering en beïnvloeding*: door betrokkenheidsactiviteiten oefenen de pensioenfondsen invloed uit op de betreffende beursgenoteerde onderneming(en) om negatieve impact te voorkomen of verhelpen. Vanuit aandeelhouderschap kunnen individuele pensioenfondsen invloed uitoefenen op de onderneming, door contact met de bestuurders; bijeenkomsten met management en bestuur; spreken en uitoefenen van stemrecht tijdens aandeelhoudersvergaderingen (AVA); uitbrengen van een publiek statement; samenwerking met andere beleggers; samenwerking met beleidsmakers en wetgevers; verzoek om specifieke onderwerpen op de agenda van de AVA te plaatsen; het ondernemen van passende juridische stappen; samenwerking met relevante stakeholders, initiatieven en programma's, waaronder van vakbond of ngo's. Of vermindering van de belegging en/of (tijdelijke) desinvestering.
- C. *Remediëring*: herstel en verhaal.
- D. *Voortgang beoordelen/monitoren*: De voortgang in, en de effectiviteit van de samenwerking en de invloeduitoefening wordt gemonitord, evenals de betrokkenheidsdoelen en vragen die in het samenwerkingsplan zijn vastgelegd. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van interne en externe stakeholders, en waar mogelijk benadeelden. Er is specifieke aandacht voor de effectiviteit van klachtenmechanismen conform UNGP's.
- E. *Communicatie*: over de voortgang in de cases en het voorkomen en verhelpen van de (mogelijke) negatieve impact (publiekelijk en/of vertrouwelijk). De communicatie is gebonden aan wettelijke beperkingen en commerciële vertrouwelijkheid, en er wordt expliciet rekening gehouden met mogelijke risico's voor de betrokkenheidsdoelen zelf en/of de benadeelde groepen.

STAP 3: AFSLUITING VAN CASES

De vier geledingen hebben afgesproken een instrument te laten ontwikkelen ter ondersteuning van het aanleveren van informatie door de partijen. Hiervoor wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vergelijkbare tools die reeds voor andere IMVO-convenanten zijn ontwikkeld.

HOE DRAGEN HET CNV EN CNV INTERNATIONAAL BIJ AAN DIT CONVENANT, EN WAT KUNNEN LOKALE PARTNERS BIJDAGEN?

Het CNV en CNV Internationaal en haar lokale partners, spelen een kritische en constructieve rol in het convenant. De vakbonden dienen als klankbord voor gevoelige zaken. Heel concreet is afgesproken dat CNV Internationaal:

- specifieke kennis van en informatie deelt over arbeidsrechten, waaronder vrijheid van vereniging, collectieve onderhandelingen en leefbaar loon, in de lokale context waarin misstanden zich kunnen voordoen.
- met de hulp van informatie van wereldwijde lokale partners en internationale afdelingen misstanden actief signaleert en deelt met de andere partijen. Hiermee kunnen vakbonden een belangrijke bijdrage leveren aan de inspanningen van pensioenfondsen die deel uitmaken van dit convenant om mogelijke misstanden op het gebied van arbeidsrechten te voorkomen, vast te stellen en te verhelpen.
- op basis van haar kennis en netwerk specifieke ondersteuning verleent aan het werk in de Stuurgroep en de werkgroepen die de geselecteerde cases uitwerken. CNV zal lokale partners betrekken bij de uitvoering daarvan.
- het (informeel) bemiddelen bij gevoelige of complexe kwesties,
- het uitvoeren van publieksgerichte activiteiten of andere activiteiten om de gezamenlijke invloed op ondernemingen te vergroten (in het belang van goede samenwerking gebeurt dit niet in het geval van de geselecteerde cases).
- gebruik maakt van de kennis en informatie van het Committee on Workers' Capital (CWC), een samenwerkingsverband van (afdelingen) van internationale vakbonden die betrokken zijn bij het beheer van belegde gelden.

HOE VINDT RAPPORTAGE EN MONITORING PLAATS?

De Stuurgroep ziet namens de partijen toe op de naleving van het convenant, begeleidt de uitvoering en publiceert jaarlijks een verslag over de voortgang van de uitvoering en de bereikte resultaten. Dit doet zij op basis van de rapportages die de betrokken partijen leveren over de door hen verrichtte inspanningen en bereikte resultaten.

Een onafhankelijk monitoringcommissie (3 leden) ziet toe op de naleving van de afspraken en op de kwaliteit en de hoeveelheid uitgevoerde activiteiten. Die begint met een nulmeting. Key Performance Indicators zijn ontwikkeld voor het beleid, de uitbesteding, de monitoring en de transparantie. Werkgroep(en) en de partijen die deelnemen aan het Diepe Spoor zullen aan de monitoringcommissie rapporteren over de processuele voortgang over de cases. De jaarlijkse voortgangsinformatie wordt door leden van het convenant via het secretariaat aan de commissie geleverd. Zij maken een jaarlijks monitoringrapport. Dit rapport wordt gebruikt om de geledingen tijdens een jaarlijkse bijeenkomst te informeren. De Stuurgroep publiceert een samenvatting van het monitoringrapport (incl. aanbevelingen).

De monitoringcommissie zal in 2022 een finaal monitoringrapport verstrekken over de algehele voortgang die is geboekt met de uitvoering van dit convenant. Dit rapport zal de basis vormen voor de evaluatie van het convenant, die door de Stuurgroep wordt georganiseerd.

Meer informatie over de afzonderlijke convenanten
en links naar achtergrondinformatie vindt u online:

www.cnvinternationaal.nl/nl/mvo/mvo-convenanten

Informatie over overige convenanten wordt te zijner tijd toegevoegd

Over CNV Internationaal

Al meer dan 50 jaar steunt CNV Internationaal vakbondswerk in ontwikkelingslanden. Samen met partnerorganisaties beschermt en bevordert CNV Internationaal de rechten van werknemers op basis van het christelijk sociaal gedachtengoed. De sociale dialoog, het pluralisme van de vakbeweging en de individuele verantwoordelijkheid van de werknemers zijn daarbij kernwaarden. De missie van CNV Internationaal is om bij te dragen aan fatsoenlijk werk in ontwikkelingslanden door de positie van werknemers in zowel de formele als de informele economie te versterken via sterke sociale partners en door duurzaamheid in de keten te bevorderen. In Nederland draagt CNV Internationaal samen met de CNV Vakcentrale en vakbonden bij aan fatsoenlijk werk in ontwikkelingslanden via lobby, beleid en bewustwording. Het werk van CNV Internationaal is komende jaren vooral gericht op de thema's: sociale dialoog, arbeidsrechten in productieketens en (jeugd)werkgelegenheid en inzetbaarheid.

CNV Internationaal

Postbus 2475 • 3500 GL Utrecht

www.cnvinternationaal.nl

Foto's: CNV Internationaal, Maarten Schuth en Arenda Oomen

© 2019 CNV Internationaal

CNVI-0207

cnv Internationaal